

Anvisningar

för sökande av
Riksantikvarieämbetets FoU-bidrag

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel 08-5191 80 00
www.raa.se
registrator@raa.se

Riksantikvarieämbetet 2026
Anvisningar för sökande av Riksantikvarieämbetets FoU-bidrag
Text: Ingen upphovsrätt
Bilder och illustrationer: Creative Commons licens CC BY där inget annat anges.
Villkor på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

Innehållsförteckning

1. Om FoU-anslaget	4
1.1 Projekttyper	4
2. Villkor för att söka medel	4
2.1 Vem kan söka medel inför 2027?	4
2.2 Doktorander.....	5
2.3 Brukarmedverkan	5
2.4 Kostnader som täcks av bidraget.....	5
2.5 Medfinansiering	5
3. Ansökan	6
3.1 Personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen.....	6
3.2 Forskningsetik och god forskningssed	6
3.3 Beredning av ansökningar	6
4. Om medel beviljas	7
4.1 Godkännande av allmänna och särskilda villkor	7
4.2 Utbetalning av medel.....	7
5. Publicering	7
5.1 Resultatspridning.....	7
5.2 Avrapporteringar till Riksantikvarieämbetet.....	8
5.3 Forskningsdata och datahanteringsplan	8
6. Kunskapsutbyte och forskningsservice	9
6.1 Informationssökning och arkivmaterial.....	9
6.2 Databaser.....	9
6.3 Kulturarvslaboratoriet	9
7. Kontakt	10

1. Om FoU-anslaget

Riksantikvarieämbetet tilldelas drygt 20,5 miljoner kronor årligen från anslaget *1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet*, varav den största delen vikts till forskning och utveckling inom kulturarv och kulturmiljö. Medlen används bland annat till beställningsforskning och fria utlysningar av forskningsmedel.

Årets utlysning riktar sig till centralmuseerna. Den öppnar 15 juni och stänger 30 september 2026. Utlysningen hittar du på FoU-sidan på Riksantikvarieämbetets webbplats: raa.se/fou.

1.1 Projekttyper

FoU-utlysningen för 2027 omfattar endast ettåriga projekt. Det går att söka FoU-medel inom två projekttyper:

- **Nytt forsknings- och utvecklingsprojekt**

Projektet ska bidra till museiområdets utveckling. Vi ser gärna att projekten är tvärvetenskapliga eller mångdisciplinära.

- **Förstudier/kunskapsunderlag**

Denna typ av projekt avser förstudier eller sammanställning av kunskapsunderlag baserade på vetenskapliga frågeställningar och metoder där relevanta forskningsresultat och faktainsamlingar aggregeras och analyseras för att skapa ett underlag inför framtida ansökningar, förvaltning eller hantering i samhällsbyggnadsprocessen.

Med förstudie avses projekt som kartlägger och beskriver ett behov av en större riktad forskningsinsats. Med kunskapsunderlag avses projekt som gör en faktisk sammanställning och analys av befintlig forskning.

2. Villkor för att söka medel

2.1 Vem kan söka medel inför 2027?

Endast du som är disputerad forskare verksam vid något av de centrala museerna kan söka forskningsmedel som projektledare i årets utlysning. Du får dock inkludera personer som arbetar vid andra organisationer (som till exempel lärosäten) som medverkande i ditt projekt.

Den sökande ska vara projektledare för projektet med en tjänstgöringsgrad om minst tio procent av heltid. Projektledaren ska helst vara anställd av medelsförvaltaren, om inte Riksantikvarieämbetet och medelsförvaltaren kommer överens om annat.

2.2 Doktorander

Riksantikvarieämbetet finansierar inte forskarutbildning. Forskarstuderande kan dock delta i ett projekt och genomföra begränsade forskningsuppgifter.

2.3 Brukarmedverkan

Riksantikvarieämbetet ger bidrag till tillämpad forskning och kommer därför att prioritera brukarmedverkan i projekten. Det innebär att om projektet vänder sig till praktiken, så ska representanter för praktiken var med från början, till exempel som samarbetspartners eller som deltagare i referensgrupper. På detta sätt kommer projektet direkt till nytta för den målgrupp den är avsedd.

2.4 Kostnader som täcks av bidraget

Det sökta beloppet ska täcka samtliga lönekostnader, inklusive löneförmåner enligt lag och enligt de centrala och lokala avtal som gäller hos medelsförvaltaren och dess samarbetspartner. Beloppet ska även täcka kostnader för löneökningar, ökade sociala avgifter och lönekostnadspålägg under bidragsperioden. Bidraget täcker inte kostnader för mervärdesskatt (moms) om den sökande myndigheten, institutionen eller annan organisation är momsregistrerad.

FoU-anslaget ger full täckning för indirekta kostnader (OH-kostnader). Kostnaderna ska specificeras per deltagare och institution i ansökan. Indirekta kostnader är det administrativa påslag som de deltagande institutionerna tar ut. Här ingår även datorer, litteratur, utrustning, förbrukningsmaterial, kopieringskostnader och liknande. Bidrag för detta kan inte sökas separat. Om bidraget från Riksantikvarieämbetet inte täcker hela projektkostnaden ska resterande medel skjutas till genom egen eller annan finansiering.

Tid och medel ska avsättas i projektbudget för informationsinsatser, för medverkan i andras eller egna konferenser, seminarier och symposier samt för att producera artiklar, populärvetenskaplig sammanfattning och slutrapport. Projektens resultat förväntas också redovisas i Riksantikvarieämbetets aktiviteter (såsom konferenser, seminarier och temadagar) riktade till kulturarvssektorn.

2.5 Medfinansiering

Sökande myndigheter med eget FoU-anslag (1:4) måste bidra med medfinansiering av det sökta projektet. Medfinansieringen kan ske till exempel med *inkind*-insatser och ska bestå av minst tio procent av den totala budgeten.

3. Ansökan

Som underlag för ansökningar gäller den aktuella utlysningstexten.

Ansökningsförfarandet sker via ett digitalt formulär. Den skickas in digitalt och behöver inte skrivas under. Observera att ansökan som kommer in för sent inte behandlas och att formella brister inte kan kompletteras i efterhand. Endast digitalt insänd ansökan är underlag för bedömning. Bilagor utöver efterfrågat CV eller annat insänt material kommer inte att behandlas.

3.1 Personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen

Ansökan som kommer in till Riksantikvarieämbetet registreras i myndighetens diarium och är allmän handling. Inkomna ansökningar kan inte sekretessbeläggas.

Genom att skicka in ansökan godkänner den sökande att Riksantikvarieämbetet behandlar personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR). Läs mer på Riksantikvarieämbetets webbplats: raa.se/gdpr.

3.2 Forskningsetik och god forskningssed

De beviljade projektens medelsförvaltare ansvarar för att forskning som bedrivs med bidrag från Riksantikvarieämbetets FoU-anslag bedrivs enligt god forskningssed.

Projektledaren ska i ansökan redovisa etiska frågor som kan uppstå i samband med projektet och redogöra för hur de kommer att behandlas i forskningsarbetet. Redovisningen görs under en särskild rubrik ”Projektets etiska överväganden” i ansökan.

Läs även skriften [God forskningssed](#) som kan laddas ner från Vetenskapsrådets webbplats.

3.3 Beredning av ansökningar

Ansökningarna bereds inom Riksantikvarieämbetet med hjälp av en intern beredningsgrupp samt interna och externa sakkunniga granskare. Här värderas projektets anknytning till gällande FoU-utlysning, sökandes kompetens, projektets vetenskapliga kvalitet, projektets bidrag till nyorientering för såväl forsknings- som kulturarvsområdet, genomförbarhet i relation till mål och budget och plan för forskningskommunikation. Stor vikt läggs också vid projektets relevans för kulturarvsområdet, och att resultaten sprids till relevanta målgrupper. Vid behov prioriteras projekt även baserat på genomförbarhet, spridning och implementering samt ekonomisk plan.

Beredningstiden är cirka tre månader. Under denna period måste de sökande vara beredda att vid begäran inkomma med förtydliganden. Beslut tas i början av januari 2027. Besluten publiceras på Riksantikvarieämbetets webbplats. Sökanden meddelas även direkt via e-post.

För granskarna finns särskilda instruktioner för hur jävssituationer och prioriteringar ska behandlas.

4. Om medel beviljas

Om medel beviljas ställer Riksantikvarieämbetet allmänna och särskilda villkor i sitt beslut som reglerar bland annat ekonomiskt ansvar, arbetsgivaransvar samt vetenskaplig avrapportering av projektresultat. Medel tilldelas för ett kalenderår i taget. Medel som tilldelas år 2027 får disponeras till den sista februari 2028.

4.1 Godkännande av allmänna och särskilda villkor

Efter att ett projekt beviljats medel ska ett kontrakt med villkor skrivas under och skickas in till Riksantikvarieämbetet.

4.2 Utbetalning av medel

Beviljade medel betalas ut efter att godkännande av allmänna och särskilda villkor undertecknats och skickats till Riksantikvarieämbetet. Om inte hela bidraget använts under den avsedda perioden kommer Riksantikvarieämbetet att kräva tillbaka den oförbrukade summan.

5. Publicering

5.1 Resultatspridning

I ansökan ska tydliga argument anges för hur projektet bidrar till utveckling av kulturarvsarbetet och hur det ska kunna användas av fler än inom den egna organisationen. Fördel ges till projekt som genomförs i samverkan med exempelvis museer, lärosäten, folkrörelser och/eller företag. Stor vikt vid bedömningen läggs vid forskningsresultatets användbarhet och vilken effekt som förväntas i kulturarvsarbetet, beskrivning av tänkta målgrupper och hur resultat ska spridas, implementeras och kommuniceras till relevanta målgrupper.

Observera att inga publiceringskostnader ska tas med i den ordinarie ansökan. Projekt som har fått medel från Riksantikvarieämbetet kan istället löpande under året ansöka om bidrag till publiceringskostnader – språkgranskning, översättning, formgivning, tryck, avgifter för öppen tillgång – för rapporter och andra publikationer som producerats inom ramen för projektet. Kontakta FoU-kansliet för närmare information.

De projekt och publikationer som har fått medel från Riksantikvarieämbetets FoU-anslag ska alltid ange detta på lämplig plats i publikationen eller presentationen.

De projekt som beviljas medel ska publiceras med öppen tillgång (*open access*). Läs mer om vad öppen tillgång innebär på Kungliga bibliotekets webbplats: [Öppen tillgång – Kungliga biblioteket – Sveriges nationalbibliotek – kb.se](#).

Eventuella publikationer som är resultat av forskning finansierad av Riksantikvarieämbetet ska förses med *Creative Commons*-licensen CC BY. Det innebär att den ideella upphovsrätten stannar hos författaren, samtidigt som allmänhetens tillgång till forskningen säkerställs, så att vem som helst får möjlighet till att använda, sprida, göra om, modifiera och bygga vidare på forskningens innehåll, så länge uphovspersonen och eventuella bearbetningar anges. Det är författarens ansvar att säkerställa att allt material som omfattas av upphovsrätt och som ingår i publikationen, så som text, fotografier, kartor och ritningar kan märkas med CC BY. För de fall där uphovsmannen är en annan än författaren ska uphovsmannens godkännande inhämtas.

Läs mer om vad CC BY-licensen innebär här: [CC BY 4.0 Sammanfattning | Erkännande 4.0 Internationell | Creative Commons](#).

5.2 Avrapporteringar till Riksantikvarieämbetet

Skriftliga avrapporteringar till Riksantikvarieämbetet sker genom halvårsrapporter, en ekonomisk slutredovisning samt en vetenskaplig sammanfattning av projektet. Blanketter och särskilda anvisningar skickas till projektledaren via e-post samt finns att hämta på webbplatsen.

Muntliga avrapporteringar sker en till två gånger per år med FoU-funktionen på Riksantikvarieämbetet enligt överenskommelse. Projekten förväntas också delta i konferenser och/eller seminarier som Riksantikvarieämbetet anordnar.

Slutrapporterna är allmänna handlingar. Den vetenskapliga slutrapporten publiceras digitalt på Riksantikvarieämbetets hemsida.

Slutrapporterna publiceras med en CC BY-licens som ger användaren rätt att använda, sprida, göra om, modifiera och bygga vidare på rapportens innehåll så länge uphovspersonen och eventuella bearbetningar anges.

5.3 Forskningsdata och datahanteringsplan

Kravet på öppen tillgång omfattar även forskningsdata som genereras inom projekt som är helt eller delvis finansierade av Riksantikvarieämbetet. Forskningsdata ska arkiveras ”så öppet som möjligt och så begränsat som nödvändigt”, enligt propositionen: [Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation in Sverige \(Proposition 2020/21:60\)](#).

Allt arbete med forskningsdata som sker inom ramen för dessa projekt, från generering/insamling och strukturering av data till val av arkiv och publicering, ska ske i enlighet med FAIR-principerna.

Forskningsdatan ska därmed göras sökbar (*Findable*), tillgänglig (*Accessible*), interoperabel (*Interoperable*) och återanvändningsbar (*Reusable*). Forskningsdata bör arkiveras som dataset i ett öppet datarepositorium/dataarkiv, antingen i ett institutionellt repositorium eller i annat erkänt repositorium, såsom till exempel Svensk nationell datatjänst (SND). Välj om möjligt ett CoreTrustSeal-certifierat repositorium.

Projekt som hanterar/genererar forskningsdata och som helt eller delvis finansieras av Riksantikvarieämbetet ska även upprätta en datahanteringsplan (Data Management Plan), som ska hållas uppdaterad under arbetets gång och på begäran kunna delas med relevanta aktörer. Använd Vetenskapsrådets mall för datahanteringsplaner [Mall för datahanteringsplaner - Vetenskapsrådet \(vr.se\)](#) Planen ska levereras inom 6 månader efter beslut om beviljat projekt.

För mer information om forskningsdatahantering, FAIR-principerna och datahanteringsplanen (inklusive rekommenderad mall för datahanteringsplan) hänvisas till Vetenskapsrådets riktlinjer om [öppen tillgång till forskningsdata](#) och [SND](#).

6. Kunskapsutbyte och forskningsservice

6.1 Informationssökning och arkivmaterial

Riksantikvarieämbetets arkiv och bibliotek erbjuder FoU-projekten informations- och forskarstöd. Det innebär stöd för kvalificerade sökningar i myndighetens samlingar samt i interna och externa e-resurser. Det innebär även råd och stöd i forskningsfrågor relaterade till myndighetens samlingar. Vid behov kan forskaren få personlig introduktion och egen kontaktperson vid arkivet och biblioteket.

6.2 Databaser

Riksantikvarieämbetet förvaltar ett flertal databaser och söktjänster som med fördel kan användas i forskningssyfte. Läs mer om detta på Riksantikvarieämbetets webbplats:

raa.se/hitta-information/oppna-data

För mer information kan respektive tjänsts support kontaktas.

6.3 Kulturarvslaboratoriet

FoU-projekt kan få tillgång till kulturarvslaboratoriet och dess expertis samt möjlighet att skapa nätverk inom konserveringsvetenskap.

7. Kontakt

Kontakt för FoU-frågor: fou@raa.se